

A KGST közlekedési állandó bizottságának ülése

1967. október 20—26 között Budapesten tartották meg a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa közlekedési állandó bizottságának 31. ülését.

Az ülésen meghallgatták az állandó bizottság elnökének, P. Lewinski lengyel közlekedésügyi miniszternek *A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok új típusa* címmel megtartott beszámolóját, illetve az országok küldöttségvezetőinek e tárgyban elmondott beszédeit. A felszólalók méltatták a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének vi-

lágó történelmi jelentőségét. A bizottság megvitatta a KGST-tagállamok 1971—1975. évi közlekedésfejlesztési terveinek koordinálását, a tengerhajózás terén való együttműködés tökéletesítését, a nemzetközi személyforgalom és az utasok kiszolgálásának további javítását, és megtárgyalta a tagállamok közlekedési, gazdasági és tudományos műszaki együttműködése elmélyítésének több kérdését. A bizottság elfogadta az 1968. évi munkatervet.

A bizottság ülése a testvéri barátság és a teljes kölcsönös megértés szellemében zajlott le. (MTI)

Magyarország darukat szállít Indiának

Az indiai Mormugaó kikötőjébe portáldarukat szállítottak a Magyar Hajó- és Darugyárból. Az indiai kikötő képviselőjének jelenlétében vizsgáztatták le a két, egyenként hat tonna teherbírási rakodóberendezést, majd elemeire bontva, vasúton indították el rendeltési helyére.

A jövő évben újabb négy portáldaru készül az indiai kikötő munkájának korszerűsítéséhez.

A Nagy Október tiszteletére

Ünnepi tudományos ülés a szegedi kórházban

Méltó és stílusos formában fejezték ki tiszteletüket a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50 éves jubileuma iránt a Szeged városi tanács kórházának dolgozói: országos vonzású ünnepi tudományos ülésen emlékeztek meg tegnap délután a nagy történelmi ünnepről. Rendezvényükre számos vendég érkezett a fővárosból, vidéki városok kórházaiból, s természetesen a szegedi klinikákról, egészségügyi intézményekből. Kilenctagú orvosküldöttség utazott ide Szabadkáról, Szeged jugoszláv testvérvárosának kórházából.

Társadalmi életünk szegedi képviselői is megtisztelték részvételükkel az ünnepi tudományos ülést. Ott volt dr. Biczy György, a Szeged városi tanács vb elnöke, Deák Béla, a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság tagja, a pártbizottság osztályvezetője. A két szegedi egyetem képviselőiben dr. Márta Ferenc egyetemi tanár, a JATE rektora, illetve dr. Ormos Jenő egyetemi tanár, az Orvostudományi Egyetem rektorhelyettese vett részt az ünnepi ülésen. Ott volt továbbá dr. Petri Gábor és Bódi László országgyűlési képviselő, dr. Varga János, a szegedi I. kerületi tanács vb elnöke is. Az ünnepi tudományos

ülést dr. Bódis Lajos, a kórház igazgató-főorvosa nyitotta meg, majd dr. Székér Lajos, a szabadkai testvérintézmény igazgatója köszöntötte az ünnepi ülés résztvevőit és meleg szavakkal emlékezett meg a Nagy Október ünnepéről.

A kórház jeles ünnepségén dr. Dudás Béla, a Szeged városi tanács egészségügyi osztályának vezetője mondott megemlékezést a történelmi évfordulóról. Különös figyelmet szentelt ünnepi beszédében annak a hatalmas egészségügyi fejlődésnek, melyet a szovjetország a forradalom után véghez vitt, s méltatta a magyar-szovjet egészségügyi kapcsolatok kölcsönös hasznát, azokat a szovjet tapasztalatokat, melyeknek ismeretében a magyar egészségügyet magas színvonalon fejleszthették. Befejezésül a szegedi egészségügyi dol-

gozók baráti, testvéri üdvözlését fogalmazta meg szovjet kollégáiknak.

Az ünnepi tudományos ülés második részében mintegy ötven orvos részvételével tartották meg a kerekasztal-konferenciát, melynek vezetésére a szegedi kórház dr. Noszkay Aurél egyetemi tanárt, az orvostudományok doktorát kérte fel. A *Sürgős esetek az urológiai gyakorlatban* című tudományos kerekasztal-konferencia munkájában részt vett dr. Scultéty Sándor, dr. Ugocsai Gyula, dr. Varga Béla, dr. Wabrosch Géza és dr. Zentai Gabriella.

A szegedi kórház dolgozóinak tudományos emlékünnepé mind hangulatában, mint tartalmában méltón fejezte ki azt a tiszteletet, melyet a század legkiemelkedőbb jubileumi ünnepe iránt éreznek.

Érdekes kiállítás a szalámigyárban

A szegedi üzemek, vállalatok dolgozói lelkesedéssel készülnek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának megünneplésére. A munkafelajánlások

mellett több üzemben a Szovjetunió életét bemutató jubileumi kiállításokat rendeznek. Ezek közül a legelső a Csongrád megyei Húsipari Vállalat pártszervezete rendezte meg *Ötven éves a Szovjetunió* címmel.

A kiállítás tegnap délután 4 órakor ünnepélyes keretek között nyílt meg a Szegedi Szalámigyár Tisza-parti kultúrtermében. A megnyitón a vállalat dolgozói és vezetői között megjelent Perjesi László, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára, dr. Németh Lajos, az SZMT mb. vezető titkára, Csikós Mihály, az EDSZ megyei titkára és Termesz Vilmos, az Elelmiszeripari Tudományos Egyesület Csongrád megyei titkára is.

A vendégeket az üzemrészek dolgozóit Bálint László, a húsipari vállalat csúspártvezetőjének titkára üdvözölte, majd a gyári kiállítás céljáról, jelentőségéről beszélt.

A nagy gonddal elkészített tablók a kommunizmust építő Szovjetunió harcát és győzelmeit elevenednek meg. A képanyag külön érdekessége: néhányat közlik a hazánkban ideiglenesen állomásozó szovjet katonai alakulatoktól kapott a vállalat. Ezek a fotók eddig kevésbé ismert új dokumentumokat jelentenek. A gazdag anyagból kiemelkedik a húsipari vállalat dolgozóinak kezemunkája is: például Benkő József karbantartó munkás *Lenint* ábrázoló nagyméretű olajfestménye, Farkas János személyzeti osztályvezető modellje — az Auróra cirkáló. Az új szovjet haditechnika is jelen van a teremben: a tablók fölött a legkorszerűbb sugárhajtású vadászgépek, rakéták élethű makettjeit láthatjuk. A kiállításon — amelyen *hangleméről felcsendül Lenin hangja* is — a látogatók megismerkedhetnek a szovjet irodalom kiemelkedő reprezentánsainak műveivel is. A rendezők a kiállítást könyvbemutatóval egészítették ki.

Ajtai Miklós látogatása

Dr. Ajtai Miklós, a Minisztérium elnökhelyettese csütörtökön látogatást tett az Ipari és Mezőgazdasági Épülettervező Vállalatnál. Megtekintette az Iparterv műtermét, megismerkedett az intézet munkájával, az új gazdasági mechanizmus feladatairól beszélgetett a tervező mérnökökkel.

Gazdag István

A tsz-ek működése, gazdálkodása

Megjelent a termelőszövetkezeti törvény végrehajtási rendelete

A mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendeletet adott ki a mezőgazdasági termelőszövetkezetek szervezetének, működésének és gazdálkodásának szabályozásáról szóló törvény és az ehhez kapcsolódó kormányrendelet végrehajtására.

A végrehajtási rendelet is kifejezésre juttatja, hogy a szövetkezetek vezetésében és egész működésében az eddiginél következetesebben kell megvalósulnia a szövetkezeti demokrácia és a vállalatirányítási gazdálkodás sajátos egységének. Azt az alapelvet követve, hogy a tagság véleményét ki kell kérni a szövetkezeteket érintő minden lényeges kérdésben, az új jogszabály a közgyűlés kizárólagos hatáskörét csak a legalapvetőbb kérdésekre tartja fenn, s megfellelő önállóságot biztosít a szövetkezet operatív vezető testületének, a vezetőségnek. A vezetőség dolgozza ki a belső szervezeti kialakításához szükséges részletszabályokat. Ugyanakkor a vezetők kötelesek lesznek az eddiginél rendszertesebben beszámolni munkájukról a tagságnak.

A termelőszövetkezetek tevékenységi köre lényegesen kibővül.

A végrehajtási rendelet értelmében termékeket feldolgozhatnak, szolgáltatásokat, beszerzést és értékesítést végezhetnek. A szövetkezetek a saját, illetve a tagok háztáji szükségleteire, a kormányrendelet előírásai szerint külső megrendelők részére is különösen a következő munkákat végezhetik: gépek és eszközök javítása, talajelőkészítés, talajjavítás, vetés, növényvédelem, vetőmagtisztítás, betakarítás, ültetvénytelepítés, építőanyagok kitermelése, talajjavító anyagok előállítása, feldolgozás, ipari, kézműipari termékek előállítása, építőipari munkák végzése, szállítás, fuvarozás. Az élelmiszeripar körében feldolgozhat a saját gazdaságából és a tagok háztáji gazdaságából származó termékeket. Ha a tevékenység kizárólag vagy túlnyomórészt külső megrendelők szükségleteinek kielégítésére irányul, ide értve az állandó árusítóhely, vendéglátóipari üzem létesítését stb., úgy külön engedélyt kell kérni. Bér-munkában végezhet fűstölést, szappanfőzést, pálinkafőzést, borpalackozást, darálást, hántolást, sütet, savanyítást. Saját üzemében hízalt sertést saját elárusítóhelye részére feldolgozhat. A szarvasmarha és a borjú levágásának és feldolgozásának rendjét külön jogszabály állapítja meg. Ugyanakkor külön jogszabály rendelkezik majd a szeszfőzésről.

A szövetkezet a saját és a tagjai háztáji gazdaságából származó termékeket bizonyos kivételektől eltekintve közvetlen termelői értékesítés útján forgalomba hozhatja.

Néhány terméket — dohányt, fűszerpaprikát, gyapjút, vágómarhát, vágóborjút, nyers marha-, borjú-, juh-, kecske- és lóhúst — csak a kijelölt feldolgozó és felvásárló vállalatoknál értékesíthet a szövetkezet. Ugyanezeknek a szövetkezetnek, továbbá más mezőgazdasági termelőüzemnek és a fogyasztóknak saját szükségletükre eladhat kenyérgabonát és sertést. A bor közvetlen értékesítésének szabályait külön rendelet állapítja meg. Nyers sertéshúst a szövetkezet — a tagok közötti szétosztás kivételével — nem hozhat forgalomba.

A termelőszövetkezet üzemi tevékenységének elő kell segítenie

a nagyüzemi gazdálkodás fejlesztését, a természeti adottságok és a gazdasági erőforrások kihasználását, a tagok és a családtagok folyamatos foglalkoztatását, a népgazdasági szükségleteinek kielégítését, a gazdálkodás jövedelmezőségét.

A szövetkezet éves termelési és pénzügyi tervet készít, ezt azonban az eddigi gyakorlattól eltérően felsőbb fórumnak nem kell megerősítenie. Ez lehetővé teszi, hogy az eddiginél nagyobb felelősséggel, sajátosságaikkal a legmegfelelőbbben tervezzenek. A törvény az eddigi feltételes megfogalmazás helyett most határozottan előírja, hogy a szövetkezet köteles gondoskodni tagjainak rendszeres, képzettésgüknek megfelelő foglalkoztatásáról. Ha erre nincs mód, akkor a szövetkezetnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a végrehajtási rendeletben megjelölt esetekben, például a holtidényben, átmenetileg másutt vállalhasson munkát a szövetkezeti tag.

Lényegesen közelebb kerülnek a szövetkezeti tagság jogviszonyai a bérből és fizetésből élők jogaihoz.

A rendelkezések kimondják például, hogy a tsz-ekben is meg kell állapítani a munkaidőt, s aki egész éven át folyamatosan dolgozik, annak a munkaviszonyban álló dolgozókéval azonos mértékű fizetett szabadság jár. Az állandó beosztásban dolgozó tagok részére hetenként egy pihenőnapot is biztosítani kell. A szövetkezet köteles megteremtési az egészséges és biztonságos munkakörülményeket. A köteleességeiket teljesítő tagokról betegség vagy szülés esetén gondoskodni kell, az idős és más rászoruló tagokat szociális segélyben részesíthetik stb.

A háztáji gazdaságokra vonatkozó szabályozásnál a leglényegesebb változás az, hogy nem a családok, hanem a szövetkezet valamennyi tagja

külön-külön jogot kap háztáji gazdaság fenntartására. A háztáji föld területét egyébként ugyanakkora, mint eddig, az állattartás lehetőségére is ugyanakkora, bár

a szövetkezetek az állattartást illetően az eddiginél rugalmasabban intézkedhetnek.

A közös gazdaság és a tagság közötti viták túlnyomórésztben nem a közgyűlés, hanem a vezetőség birtokosága, vagy az üzemi vezető dönt, így a vitákat gyorsabban, rugalmasabban meg lehet oldani. A döntések ellen természetesen fellebbezési lehet.

A végrehajtási rendelet 1968. január 1-én lép hatályba. (MTI)

Az új gazdaságirányítási rendszer közelségében

„Előre lépünk”

A vállalatnak szép üdülője van az újszegedi Tiszaparton, meg a Sárgán. Nyáron szívesen felkeresik a strandot kedvelő emberek. A Sárgán levő üdülőben néha összejönnek egy kis halászlére, kvaterkazásra a szocialista brigádok tagjai is.

Amíg az újszegedi gyár munkáját tanulmányoztam, néhányszor igénybe vettem az üzemi étkezde szolgáltatását. Jó ebédet kaptam, és olcsón. Ot forintra került a komplett étkezés. Kenyeret és szódavizet ingyen adtak, amennyi kellett, annyit. Étkezés után, amikor igen jó menü volt, valaki megjegyezte: — Nem tudom hogyan lesz majd az új mechanizmusban?

A vállalati szakszervezeti tanács titkára Sponner Jenő. Píatolamber, közigazgatás diplomával és nagy tapasztalatokkal a szakszervezeti munkában.

— Az új mechanizmusban sem csökkennek a juttatások. Ebben teljes az egyetértés a vállalat gazdasági vezetői és a szakszervezeti tanács között. Inkább előre szeretnénk lépni, nem pedig visszafelé — mondta.

Megemlítettem az üzemben hallott aggályt.

— Az üdülők maradnak. Sőt, egy új üdülőt szeretnénk létesíteni a Balaton mellett. Eddig is volt néhány bérelt szobánk, de az a véleményünk, hogy előnyösebb egy saját tulajdonunkban levő üdülő. A Tisza-partján levő üdülőnk is átépítjük.

— S az üzemi étkeztetés? — Az is marad. Saját konyhánk van, a jövőben is ocsó és jó étkeztetést biztosítunk a gyár dolgozóinak.

Amikor a vállalat vezérigazgatójával beszélgettem, akkor is szóba került az üzemi étkeztetés, s más szociális és kulturális területre tartozó finanszírozás. Tóth László határozottan kijelentette:

— A jelenlegi lehetőségeinket minimumnak tekintjük az új gazdasági mechanizmus idején. Később, az

eredményeink függvényeként bővíteni kívánjuk a szociális és kulturális juttatások körét.

Megnyugtató ez a határozottság a gazdasági vezetés és a szakszervezeti tanács vezetői részéről.

A nyereségből képezhető reszesedési alapról beszélgettünk ezután. A szakszervezeti tanács titkára elmondta, hogy most készítenek egy mintát, hogy egy várható reszesedési alapot milyen arányokban osztsanak el.

— Egy tény, — mondta Sponner Jenő —, ha nő az alap nagysága, akkor növekedhet a szociális és kulturális oldalra szánt összeg is. Az üzemi bölcsődjére ugyanazt az összeget kell kiadnunk, mint az idén. De sok oldala van a szociális és kulturális területnek.

Például összehajlítjuk a nagyvállalat külön-külön működő sportegyesületeit, hogy ne a gyárak eredményeitől függjön az anyagi támogatás, hanem inkább az egész vállalattól. Persze egyik leglényegesebb része a felosztható alapnak a nyereségrészesedés.

— E téren milyen szabályokat követnek?

— Úgy tervezzük, hogy a nyereségrészesedésre szánt összegnek ötven százalékát egységesen osztjuk fel. 10—20 százalékát a szolgálati idő arányában, míg 30 százalékát a végzett munka alapján differenciálva.

A differenciálást már is próbálgatják a szegedi kenderfonóban. A gyáron belül is érdekes, hogy mely üzemenként járult hozzá a nyereséghez, az valamivel többet is érdemel, mint a közömbös, kevésbé eredményes munkát végzők.

●

A nyereséges gazdálkodás kollektív tevékenység. Az

önállóság viszont új vezetési stílust követel. Pontos, hogy jól realizálódjék a dolgozók véleménye, beleszólási joga a vállalati gazdálkodásba, a döntések meghozatalába, hiszen nekik sem mindegy, milyen irányt szabnak meg a vállalat életében.

— Ha rosszul sikerül valamit, nem csak az igazgató zsebe érzi, hanem mindenkié, — mondják az újszegedi gyárban dolgozó emberek.

— Nem kívánunk minden apró-cseprő dologba beleszólni, — mondta a szakszervezeti tanács titkára, — de beleszólunk minden olyan probléma eldöntésébe, amely közvetlenül is érinti majd a dolgozókat és kihatással lehet a vállalat egészére.

— Milyen fórum áll a dolgozók rendelkezésére?

— A szakszervezeti taggyűlések, a termelési tanácskozások és természetesen a szakszervezeti tanács ülése. Azt szeretnénk, ha a szakszervezeti taggyűlések viszszanyernék igazi értéküket.

A dolgozók véleményét meghallgatták most a készülő kollektív szerződéssel kapcsolatban is.

— Amikor a bizottságok létrejöttek — mondta Sponner Jenő —, mi már akkor delegáltunk a soralkba két-két szakszervezeti tisztviselőt. Tehát így a tervezet elkészítésekor is segítségét adhatnak, egyeztetetik a mi elképzeléseinket.

A kollektív szerződés a vállalat és a szakszervezet között kerül megkötésre és lényegében a vállalat alapelvevényé lesz.

Nem akarunk azonban újabb rendeletlárat alkotni, nem akarjuk a munkatörvényt átmásolni. De világosan és közérthetően meghatározzuk a vállalat dolgozóinak jogait és kötelezettségeit. Az első fogalmazás már készen áll, most széles körű vitára bocsátjuk a tervezetet.